

RECIDIVELE TARDIVE ÎN CANCERULUI MAMAR

Ecaterina Mustea¹

Conducător științific: Valeriu Cucieru²

¹Catedra de oncologie, USMF „Nicolae Testemițanu”

²Institutul Oncologic

Introducere. Noțiunea de recidivă tardivă a cancerului glandei mamare este utilizată în literatura de specialitate, fiind definită ca recidivele apărute după mai mult de 5 ani de la tratamentul inițial, uneori chiar și după 10-20 de ani. Dificultăți în definirea acestei noțiuni generează neclarități în rata de depistare veridică, caracteristica clinico-morfologică, dar și la stabilirea tratamentului și prognosticului bolii. **Scopul lucrării.** Analiza literaturii de specialitate privind recidivele tardive în cancerul mamar. **Material și metode.** S-au studiat datele literaturii științifice de specialitate din PubMed, folosind cuvinte cheie: cancer mamar, recidive tardive în cancer mamar. **Rezultate.** Conform literaturii de specialitate, cauzele apariției recidivei locale pot fi multiple și sunt determinate atât de caracteristica clinico-morfologică a tumorii primare cât și a răspândirii procesului inițial, volumul operației și de tratamentul adjuvant efectuat. În cele din urmă, cauza apariției recidivei poate fi diferită. În unele cazuri recidivele se dezvoltă din embolii canceroși situați în vasele limfatice cutanate sau subcutanate, situate după hotarul zonei operatorii. În alte cazuri, pot fi ca rezultat al operațiilor neradicale cu păstrarea unei porțiuni de țesut glandular, sau în urma diseminării intraoperatorii a celulelor canceroase în țesuturile învecinate. **Concluzii.** Conform literaturii de specialitate factorii de risc determinanți pentru dezvoltarea recidivelor tardive sunt: dimensiunea tumorii primare, afectarea ganglionilor limfatici regionali, gradul de diferențiere a tumorii, starea marginilor rezecției chirurgicale, efectuarea radioterapiei adjuvante, activitatea mitotică, statutul hormonal, statutul Her2neu și indicele de proliferare. **Cuvinte-cheie:** Cancer mamar, recidivele tardive în cancer mamar.

LATE RECURRENCES IN BREAST CANCER.

Ecaterina Mustea¹

Scientific adviser: Valeriu Cucieru²

¹Department of Oncology, Nicolae Testemițanu University

²Institute of Oncology

Introduction. The notion of late recurrence of breast cancer is used in the specialized literature, defined as recurrences occurring more than 5 years after the initial treatment, sometimes even after 10-20 years. Difficulties in defining this notion generate uncertainties in the accurate detection rate, clinical-morphological characteristics, as well as in determining treatment and prognosis of the disease. **Objective.** To analyze the specialized literature regarding late recurrences in breast cancer. **Material and methods.** Scientific literature data from PubMed were studied using keywords: breast cancer, late recurrences in breast cancer. **Results.** According to the specialized literature, the causes of local recurrence can be multiple and are determined both by the clinical-morphological characteristics of the primary tumor and the spread of the initial process, the volume of surgery, and the adjuvant treatment performed. Ultimately, the cause of recurrence can vary. In some cases, recurrences develop from cancer emboli located in the cutaneous or subcutaneous lymphatic vessels, situated beyond the boundary of the surgical area. In other cases, they may result from non-radical surgeries that preserve a portion of glandular tissue, or from intraoperative dissemination of cancer cells into adjacent tissues. **Conclusions.** According to the specialized literature, the determining risk factors for the development of late recurrences are: the size of the primary tumor, involvement of regional lymph nodes, the degree of tumor differentiation, the status of surgical resection margins, the administration of adjuvant radiotherapy, mitotic activity, hormonal status, Her2neu status, and proliferation index. **Keywords:** Breast cancer, late recurrences in breast cancer.